

Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького
Навчально-науковий інститут педагогічної освіти, соціальної роботи і
мистецтва

Кафедра дошкільної освіти

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Теоретичні та методичні основи курсу «Методика проведення занять з
народознавства у ЗДО»

Освітньо-професійна програма Дошкільна та початкова освіта

Спеціальність 012 Дошкільна освіта

Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “28” серпня 2019 р.

м. Черкаси – 2019

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Теоретичні та методичні основи курсу «Методика проведення занять з народознавства у ЗДО»
Рівень вищої освіти	Магістр
Викладач (-і)	Степанова Наталія Михайлівна
Формат дисципліни	Лекції, практичні, самостійна робота, контрольна робота, екзамен
E-mail викладача	stepanova76@ukr.net
Обсяг дисципліни	90 годин / 3 кредити ЄКТС
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://doshkilly.at.ua/
Консультації	Очні консультації: згідно розкладу Консультацій. Онлайн консультації можуть бути організовані за бажанням студентів з використанням Viber
2. Анотація до курсу	
<p>Курс «Теоретичні та методичні основи курсу «Методика проведення занять з народознавства у ЗДО» має на меті покращити психолого-педагогічну і методичну підготовку майбутніх фахівців з питань теорії та історії української народної педагогіки, української національної культури, символіки, оберегів, звичаїв, традицій. Вивчення дисципліни забезпечує здобувачів вищої освіти базовими елементами викладання методики проведення занять з народознавства, що сприятиме розвитку їхньої пізнавальної активності та оптимальній організації розумової діяльності.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Метою викладання дисципліни «Теоретичні та методичні основи курсу «Методика проведення занять з народознавства у ЗДО» є підготовка фахівця до ефективного вирішення завдань національного виховання засобами української етнопедагогіки та формування у здобувачів вищої освіти професійної компетентності в оволодінні практичними вміннями й навичками роботи з дітьми дошкільного віку для ознайомлення з народознавством.</p> <p>Цілі: розширити уявлення здобувачів вищої освіти про українське народознавство, засоби, форми та методи використання народознавчого матеріалу у педагогічній практиці; навчити складати плани-конспекти занять з ознайомлення дітей дошкільного віку з народознавством, сценарії розваг, національних свят розвинути самостійність і творчість у розв'язанні пізнавальних розвивальних, виховних і мовленнєвих завдань у процесі ознайомлення з народознавством; розвинути національну свідомість.</p>	
4. Результати навчання (компетентності)	
<p><i>Загальні компетентності:</i></p> <p>КЗ-1. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.</p> <p>КЗ-3. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>КЗ-4. Здатність генерувати нові ідеї</p> <p>КЗ-6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел</p> <p>КЗ-7. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p><i>Фахові компетентності:</i></p> <p>КС-4. Здатність організовувати освітній процес у дошкільних навчальних закладах з використанням сучасних, науково обґрунтованих, традиційних та інноваційних засобів, методів, прийомів, технологій.</p>	

КС-7. Здатність зміцнювати та раціонально використовувати матеріально-технічну базу ЗДО, створювати розвивальне середовище відповідно до особистісно-зорієнтованої моделі освіти дітей дошкільного віку

КС-15. Здатність до професійного самовдосконалення

КС-16. Здатність до організації і керівництва ігровою (провідною), художньо-мовленнєвою і художньо-продуктивною (образотворча, музична, театральна) діяльністю дітей раннього і дошкільного віку

Програмні результати навчання:

ПРН 1.3. Знати сучасні концепції, завдання, зміст, методи, організаційні форми і засоби дошкільної та початкової освіти; особливості та інструментарій психолого-педагогічного супроводу освітнього процесу; методи діагностики та корекції психофізичного розвитку дітей дошкільного та молодшого шкільного віку; види і зміст контролю за його перебігом.

ПРН 1.15. Знати про сучасні тенденції, закономірності розвитку технологій, методик педагогічних дисциплін; сучасні наукові, методологічні та педагогічні засади, на яких побудовані навчальні курси, предмети; методики підготовки та проведення навчального процесу у вищій школі та в ЗДО; особливості сучасних інноваційних технологій та методики їх втілення в навчальний процес.

ПРН 1.16. Відтворювати структуру науково-методичного забезпечення системи дошкільної освіти, знати їх навчально-методичну і науково-дослідницьку підструктури.

Знати посадові обов'язки вихователя, методиста дошкільної освіти, викладача ВНЗ.

ПРН 1.17. Знати зміст нормативних документів щодо визначення порядку здійснення інноваційної освітньої діяльності, створення експериментальних навчальних закладів та майданчиків. Називати ознаки передового педагогічного досвіду, етапи і процедуру його вивчення, узагальнення і поширення.

ПРН 2.1. Володіти вміннями і навичками забезпечення організації освітнього процесу в ЗДО з урахуванням принципів дошкільної освіти, зокрема дитиноцентризму, здоров'язбереження, інклюзії, розвивального навчання, особистісно-орієнтованого підходу, суб'єкт-суб'єктної взаємодії тощо.

ПРН 2.4. Уміти визначити напрямок своєї діяльності, її конкретні цілі і завдання на кожному етапі навчальної, виховної роботи і передбачати кінцевий результат; володіти методами визначення ефективності заходів, спрямованих на підвищення якості навчально-виховної роботи; уміти проектувати власну педагогічну систему у професійній діяльності.

ПРН 2.8 Уміти грамотно розробляти матеріали різних режимних моментів, виховних заходів, навчальних занять та їх застосовувати при навчальній, виховній, викладацькій роботі відповідно до вимог дошкільної освіти, вищої школи.

ПРН 2.17. Управляти інноваційною діяльністю в системі дошкільної освіти: застосовувати процедуру проектування, моделювання та обґрунтування інновацій, розробляти програму апробації та експертизи, організовувати реалізацію інновацій; створювати умови для проведення експериментальної роботи.

5. Організація навчання курсу

Обсяг курсу – 90 год

Вид заняття

Загальна кількість годин

лекції		14			
практичні		16			
самостійна робота		60			
Ознаки курсу					
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий		
1	012 Дошкільна освіта	1	Нормативний		
Тематика курсу					
<i>Тема, план</i>	<i>Форма заняття</i>	<i>Літера тура</i>	<i>Завдання, год</i>	<i>Вага оцінки</i>	<i>Термін виконання</i>
Змістовий модуль 1 Теоретичні основи методики проведення занять з народознавства. Тема 1.1. Теоретичні засади методики народознавства у ЗДО. Джерела народної педагогіки. Предмет і завдання «Теоретичні та методичні основи курсу «Методика проведення занять з народознавства у ЗДО». Принципи «Теоретичні та методичні основи курсу «Методика проведення занять з народознавства у ЗДО» Тема 1.2. Історія розвитку етнопедагогіки як	Лекція, практичне заняття	[4,8,17]	4 год (2 год лекц., 2 год практ.) Опрацюват и лекційний матеріал, підготувати ся до практичног о заняття	5 балів	До наступного заняття за розкладом
Тема 1.2. Історія розвитку етнопедагогіки як	Лекція, практичне заняття	[10,12, 15]	4 год (2 год лекц.,	5 балів	До наступного заняття за

<p>галузі народознавства. Принцип народності в педагогіці К.Д.Ушинського, І.І.Срезневського. Популяризація народної педагогіки українськими письменниками. Внесок О.Духновича в розвиток народної педагогіки Розвиток народної педагогіки на сучасному етапі.</p>			<p>2 год (2 год практи.) Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття</p>		<p>розкладом</p>
<p>Тема 1.3. Обряди, звичаї, традиції українського народу Характеристика української національної обрядовості. Свята весняно-літнього циклу. Свята осінньо-зимового циклу. Методика ознайомлення дітей з обрядами. Методика організації свят в різних вікових групах</p>	<p>Лекція, практичне заняття</p>	<p>[4,6,14, 17, 18]</p>	<p>4 год (2 год лекц., 2 год практи.) Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття</p>	<p>5 балів</p>	<p>До наступного заняття за розкладом</p>
<p>Тема 1.4. Ознайомлення дітей з народними промислами, ремеслами та мистецтвом українського народу. Народні промисли та ремесла, їх регіональна характеристика. Українська вишивка. Форми, методи і</p>	<p>Лекція, практичне заняття</p>	<p>[8,13, 15, 16]</p>	<p>4 год (2 год лекц., 2 год практи.) Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття</p>	<p>5 балів</p>	<p>До наступного заняття за розкладом</p>

<p>прийоми ознайомлення дітей з народними промислами та ремеслами. Характеристика українського образотворчого мистецтва. Ознайомлення дітей з українською скульптурою.</p> <p>Змістовий модуль 2. Організаційно-методичні засади методики проведення занять з народознавства у закладі дошкільної освіти</p> <p>Тема 2.1. Малі жанри українського фольклору в роботі з дітьми дошкільного віку. Жанрова характеристика української фольклористики. Колискова пісня, її місце в сімейній педагогіці. Забавлянки, потішки, пестушки, їх характеристика та методика використання в різних вікових групах. Класифікація приказок, прислів'їв, загадок, їх місце в навально-виховній роботі ЗДО та методика використання. Скоромовки. Методика їх заучування і використання у</p>	<p>Лекція, практичне заняття</p>	<p>[9,12, 14, 17]</p>	<p>4 год (2 год лекц., 2 год практ.) Опрацювати і лекційний матеріал, підготувати до практичного заняття</p>	<p>5 балів</p>	<p>До наступного заняття за розкладом</p>
---	----------------------------------	-----------------------	--	----------------	---

<p>роботі з дітьми. Лічилки, їх місце в освітньому процесі ЗДО. Голосилки, мовчанки, мирилки, їх місце у вихованні дітей</p>					
<p>Тема 2.2. Українська казка у закладі дошкільної освіти. Жанрові особливості української народної казки. Види та типи казок. Надокучливі казки, специфіка їх використання. Казки-билини, легенди, їх місце в системі роботи ЗДО. Форми, методи та прийоми роботи з казкою.</p>	<p>Лекція, практичне заняття</p>	<p>[1,2,4,5]</p>	<p>4 год (2 год лекц., 2 год практ.) Опрацювати лекційний матеріал, підготувати до практичного заняття</p>	<p>5 балів</p>	<p>До наступного заняття за розкладом</p>
<p>Тема 2.3. Методика ознайомлення дітей з рідним краєм. Характеристика адміністративно-територіального поділу України. Особливості рельєфу України. Національні герої України. Запорізька Січ. Асканія Нова. Тарасова гора. Методика ознайомлення з вулицею, містом (селом), країною в різних вікових групах. Ознайомлення дітей з природою рідного краю, її охороною.</p>	<p>Лекція, практичне заняття</p>	<p>[6,7,9,18]</p>	<p>4 год (2 год лекц., 2 год практ) Опрацювати лекційний матеріал, підготувати до практичного заняття</p>	<p>5 балів</p>	<p>До наступного заняття за розкладом</p>
				<p>5</p>	<p>До</p>

Тема 2.4 Українські національні народні ігри в закладі дошкільної освіти	Практичне заняття	[1-19]		балів	наступного заняття за розкладом
Контрольна робота		[1-19]		10 балів	

6. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання курсу	<p>Оцінювання здійснюється за національною на ECTS шкалою оцінювання на основі 100-бальної системи.</p> <p style="text-align: center;">Шкала оцінювання: національна та ЕКТС</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th rowspan="2" style="text-align: center;">Сума балів за всі види навчальної діяльності</th> <th colspan="2" style="text-align: center;">Оцінка за національною шкалою</th> </tr> <tr> <th style="text-align: center;">для екзамену, курсового проекту (роботи), практики</th> <th style="text-align: center;">для заліку</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="text-align: center;">90-100</td> <td style="text-align: center;">відмінно</td> <td rowspan="5" style="text-align: center; vertical-align: middle;">зараховано</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">82-89</td> <td rowspan="2" style="text-align: center;">добре</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">75-81</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">68-74</td> <td rowspan="2" style="text-align: center;">задовільно</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">60-67</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">35-59</td> <td style="text-align: center;">незадовільно з можливістю повторного складання</td> <td style="text-align: center;">не зараховано з можливістю повторного складання</td> </tr> </tbody> </table>	Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку	90-100	відмінно	зараховано	82-89	добре	75-81	68-74	задовільно	60-67	35-59	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою																	
	для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку																
90-100	відмінно	зараховано																
82-89	добре																	
75-81																		
68-74	задовільно																	
60-67																		
35-59	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання																

	1-34	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни
Практичні заняття	<p>“Відмінно” – студент демонструє повні і глибокі знання навчального матеріалу, достовірний рівень розвитку умінь та навичок, правильне й обґрунтоване формулювання практичних висновків, аналізує причинно-наслідкові зв'язки; вільно володіє науковими термінами;</p> <p>“Добре” – студент демонструє повні знання навчального матеріалу, але допускає незначні пропуски фактичного матеріалу, вміє застосувати його до розв'язання конкретних прикладів та задач, у деяких випадках нечітко формулює загальною правильні відповіді, допускає окремі несуттєві помилки та неточності розв'язках;</p> <p>“Задовільно” – студент володіє більшою частиною фактичного матеріалу, але викладає його не досить послідовно і логічно, допускає істотні пропуски у відповіді, не завжди вміє правильно застосувати набуті знання до розв'язання конкретних прикладів та задач, нечітко, а інколи й невірно формулює основні твердження та причинно-наслідкові зв'язки;</p> <p>“Незадовільно” – студент не володіє достатнім рівнем необхідних знань, умінь, навичок, науковими термінами</p> <p>Вид контролю – екзамен Максимальна оцінка – 100 балів (оцінка за екзамен – 50 балів; 50 балів – до екзамену)</p> <p>Практичні заняття проводяться з метою формування у студентів умінь і навичок з предмету, вирішення сформульованих завдань, їх перевірка та оцінювання. За метою і структурою практичні заняття передбачають попередній контроль знань студентів. Оцінки за практичні заняття враховуються при виставленні підсумкової оцінки з дисципліни</p>		

<p>Умови допуску до підсумкового контролю</p>	<p>Виконання усіх запланованих програмою дисципліни форм навчальної роботи, які підлягають контрольному оцінюванню. Мінімальна кількість балів для допуску до іспиту – 15 балів. Мінімальна кількість балів для позитивного зарахування курсу – 60 балів: – оцінка за відповіді на всі основні та додаткові запитання під час практичних занять (40 балів); – оцінка за контрольну роботу (10 балів); — оцінка за іспит (50 балів)</p>
---	--

7. Політика курсу

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
  - посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
  - надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.
- Засвоєння пропущеної теми лекції з поважної причини перевіряється під час складання підсумкового контролю. Пропуск лекції з неповажної причини відпрацьовується студентом відповідно вимог кафедри, що встановлені на засіданні кафедри (співбесіда, реферат тощо).
- Пропущені практичні, лабораторні заняття, незалежно від причини пропуску, студент відпрацьовує згідно з графіком консультацій.

8. Рекомендована література

1. Богуш А. М. Українське народознавство в дошкільному закладі: навч. посіб. Київ: Вища школа, 2002. 407с.
2. Богуш А. М., Лисенко Н. В. Українське народознавство в дошкільному закладі: практикум: навч. посіб. Київ: Вища школа., 2003. 206с.
3. Дитина: Освітня програма для дітей від двох до семи років / наук. Кер. Проекту Огнев'юк В.О.; авт. кол.: Беленька Г. В., Богінч О. Л., Богданець-Білокаленко Н. І.. Київ: Київський ун-т ім. Б. Грінченка, 2016. 204 с.
4. Кожолянко Г. К. Матеріальна культура населення Буковини, Київ. 2002.
5. Косьміна Т. В. Сільське житло Поділля, Київ. 2001.
6. Котилася торба / Упоряд. В. Бойко, Київ. 2004.
7. Кузь В. Г. Основи національного виховання, Умань. 2004.
8. Кузь В. Г. Українська козацька педагогіка і духовність, Умань. 2004.
9. Культура і побут населення України. Київ, 2001. 284 с.
10. Літала сорока по зеленім гаю, Київ. 2002. 254 с.
11. Лозинська Є. Українське народознавство дітям дошкільного віку: метод. посіб. для дошк. закл. Львів: Оріяна-Нова, 2008. 208 с.
12. Луценко І. О. Моя країна – Україна. Українське країнознавство для дошкільнят. Київ: Аконіт, 2008. 64 с.
13. Мій рідний край, моя земля: Українське народознавство у дошкільному закладі: програма та довідковий матеріал вихователям дошкільних закладів, Одеса. 2002. 234 с.
14. Наулко В. И. Культура и быт украинского народа, Київ, 2002.
15. Ніколаєнко В. М. Народознавство в дошкільному закладі: 2-6. Харків: Основа, 2010. 207 с.

16. Традиції, обряди, символи, обереги / уклад. Н. Г. Немировська. Харків: Основа, 2011. 191 с.
17. Українське народознавство: навч. посіб. / за ред. С. С. Павлюка. – 2-ге вид., перероб. і доп. Київ: Знання, 2004. 570 с.
18. Фоменко Е.В. Формування національної самосвідомості дітей. Харків: Основа, 2009. 121 с.
19. Щербань П. Національне виховання в сім'ї. Київ: Культурологічне ПП "Борівітер", 2000. 260 с.

Викладач: _____ викладач кафедри дошкільної освіти Степанова Н. М.
Підпис викладача на оригіналі документа